

Orientmattsällskapet Pazyryk

Verksamhetsberättelse avseende det 31:e verksamhetsåret, den 1/1 - 31/12 2016.

Under året har följande programpunkter genomförts:

Studiebesök hos Handarbetets Vänner den 17 februari

Orientmattsällskapet inledde vårprogrammet med att ett 30-tal medlemmar besökte Föreningen Handarbetets Vänner, HV. Verksamheten inleddes 1874 vid Brunkebergstorg men flyttades 1919 till nuvarande lokaler. Under föreningen lyder också sedan 1951 AB Licium, som är en ateljé för kyrklig textil. Under rundvandringen i lokalerna visades bl.a. ett prov på den väv, som HV framställt i lin till riksdagens plenisal, "Minnet av ett landskap", 55 m² stor och vävd i tre delar samt en fana till Svenska livgardet i intarsiateknik och schattérsöm på kypertväv av siden. Efter drygt ett års arbete var den nu snart klar att "spikas", dvs. under högtidliga former fästas vid sin stång. En bildexposé gav ytterligare exempel på HV:s produktion, en ridå på 200 m² till FN 2013, "Dialogos", damastvävt möbeltyg till Stockholms stadshus, förkläden till baren Riche m.m. Exposén avslutade ett av de närvarande mycket uppskattat studiebesök.

Grundkurs i mattkunskap den 12-13 mars

Grundkursen samlade 17 deltagare efter att ett antal sena återbud hade inkommit. Kursen hölls i Peter Willborgs lagningsateljé Sibyllegatan 35. Kursledare var Ingemar Albertsson, Ralf Hansen och Claes-Göran Swahn. Deltagarna fick dag ett höra om olika sorters mattor från nomad- till hovmanufakturmattor, om hur mattor är uppbyggda, tekniskt, material- och färgmässigt och om textilier ur ett historiskt och geografiskt perspektiv. Dag två inleddes med en genomgång om vävnader - till skillnad från knutna mattor - från när och fjärran och åtföljdes av en diskussion om datering, skötsel, tvätt och reparation av och litteratur om textilier. Till dag två hade deltagarna medfört mattor för diskussion och bedömning, som avslutade kursen.

Årsmöte den 22 mars

Mötet med 60 närvarande medlemmar anordnades i Tellus Fritidscenters utmärkta lokal på Lignagatan 8. Efter årsmötesförhandlingarna avtackades Hans Ringstam av ordförande Claes-Göran Swahn för mångårigt och förtjänstfullt utfört arbete i styrelsen. Ett tack och en hälsning framfördes till avgående Kerstin Sundström, som hade anmält förhinder att delta. Efter en god måltid höll arkeolog Annika Larsson från Uppsala universitet ett fascinerande föredrag om "Vikingatida sidenfragment och vendeltida ullnockor". Kvällen avrundades med att de skänkta semiantika turkmenska textilierna (en chuval och en ensi) lottades ut. Två medlemmar blev lyckliga vinnare.

Show and Tell den 27 april

30-talet pazyrykare infann sig till vårens upplaga av Show and Tell, som nära nog traditionsenligt var förlagd till Södergården. Drygt 20 textilier fördelades på sex grupper som fick god tid på sig att vrida och vända på både vävt och knutet på borden. Som vanligt följde sedan en fikapaus. Textilierna var ofta identifierbara, antingen av gruppen eller ägaren och i den mån så inte var fallet grep överdomaren Peter Willborg med varsam hand in i den påföljande genomgången och besvarade kvardröjande frågor både vad gällde geografi och användning.

Spännvidden var stor med textilier från såväl Indien och andra traditionella mattknytarländer som Sverige. Som vanligt en givande kväll med bra och pedagogiska diskussioner.

En kväll med antika och moderna ryor den 9 maj

Ett 40-tal medlemmar hade samlats på Södergården för att träffa Finlands främsta samlare av ryamattor, Tuomas Sopenan. Han berättade om bakgrunden till sitt intresse och att han nu äger fler än 450 ryor. Toumas hade ur sin samling tagit med sig ett antal mattor, som han berättade om. Det rörde sig om ryor av högsta kvalitet, allt ifrån en finsk rya från 1707 via en åländsk båtrya från 1814 till modern design. Mattorna visade prov på folkkonst, högre stånd, Jugend, 1900-tal och avancerad modern design. Vår egen expert på området, Peter Willborg, visade ett antal svenska ryor, varav den äldsta från 1706 som komplement till de finska. Visningen var mycket uppskattad och den diskussion och de frågor som uppstod visade på stort intresse från medlemmarna.

Visning av mattlagret i Magasin 5, Stockholms Auktionsverk den 23 maj

En ny programpunkt genomfördes i och med att Pazyryk besökte Magasin 5 i Frihamnen, där Stockholms Auktionsverks onlineauktioner huserar. Christian Ölmin, som ansvarar för de orientaliska mattorna på *Online* tog emot oss. Han hade satt ihop ett varierat och intressant material som dels var under budgivning dels redan sålt. Vi inledde med att gå runt i små grupper till olika stationer där Christian placerat ut ett antal objekt och samtalade om vad vi såg. Därefter tog vår medlem Magnus Svensson över och guidade oss genom materialet, matta för matta. Medlemmarna, ett 30-tal var på plats, var mycket nöjda med upplägget så vi bad att framöver få återvända till Magasin 5 i Frihamnen.

Bukowskis klassiska vårauktion den 1 juni

Sommarens ankomst den 1 juni firade Pazyryk med ett besök hos Bukowskis Auktioner. Vår hedersmedlem tillika textilansvariga intendenten Anette Granlund välkomnade oss. Det relativa fåtal som denna kväll valde en inomhusaktivitet fick en mycket gedigen och inspirerande genomgång av mattorna och de övriga textilierna på Klassiska auktionen. Även höjdpunkterna på måleri- möbel- och konsthantverksavdelningarna fick vi ta del av. Ett privilegium att få ta del av materialet när huset är stängt och tillsammans med ansvarig intendent konstaterade de närvarande.

Stora Kvalitén på Stockholms Auktionsverk den 2 juni

Pazyryks kväll på Stockholms Auktionsverk inför den Stora Kvalitén inleddes med en kort exposé över måleri- och möbelavdelningarna. Dessa presenterades av de ansvariga intendenterna Pierre Olbers och Markus Anderzon. Därefter tog Magnus Svensson vid och guidade oss igenom nomad- och bymattorna som fanns med i säsongens utbud. En antik turkmen, en huvudmatta knuten av stammen Tekke runt 1800-talets mitt, väckte stor uppmärksamhet hos det 30-tal medlemmar som mött upp och diskussionen kom igång, så som det skall vara på en mattvisning.

En kväll med 1700- och 1800-tals yastikar den 12 september

Orientmattsällskapet inledde höstprogrammet med att nära 40 medlemmar samlades i lokalen Svärdet på Rosenlundsgatan 44 A och fick detaljstudera och höra om ett 20-tal antika, högklassiga s.k. yastikar presenterade av matt- och textilsamlaren Gunnar Nilsson. En yastik är en kudde använd framför allt av de anatoliska nomaderna som en oundgänglig del av möbleringen, d.v.s. ovanpå den nästan alltid förekommande divanen. En variant använd av överklassen kallas catma och skiljer sig både mönster- och materialmässigt från de mer rustika och färgstarka nomadarbetena. Färgprakten på yastikarna och de

närmast rokokokartade chatmavävnaderna tilltalade medlemmarna som framförde sin spontana uppskattning av både presentationen och textilierna.

Besök på Nordiska muséets textiltföråd den 23 september

40 förväntansfulla medlemmar åkte med både hyrd buss och egna bilar i riktning mot Sörmland för att besöka Nordiska muséets förnämliga textiltföråd. Vädret var gott och miljön behagligt lantlig. Utflykten hade möjliggjorts av styrelsens Ulla-Karin Warberg som är intendent på muséet och som hade planerat besöket så att två grupper kunde studera ett par olika textilavdelningar växelvis med henne själv och kollegan Eva Hakanen som inspirerande guider. Många hade nog velat dokumentera ett antal klassiska textilier av museal standard i sina kameror men fotoförbud rådde. Noteras bör också att endast personal och forskare normalt har tillträde till förråden så Pazyryks medlemmar var väl medvetna om den förmån tillträdet innebar. Visningen avrundades med en god lunch varefter ett tack framfördes för ett både minnesvärt initiativ och besök.

Show and Tell den 13 oktober

Alltid återkommande Show and Tell hölls denna gång i den utmärkta Drakenbergssalen på Lignagatan 8. 25 deltagare, varav fyra inbjudna vänner enligt förslaget i höstprogrammet var närvarande, fördelade på fem bord med lika många textilier på varje. Efter ivrigt grupparbetande vidtog som vanligt en fikapaus med bl.a. goda smörgåsar från Garant Catering. Den avslutande gruppvisa genomgången med Magnus Svensson som ciceron blev en färd med start i Sydamerika via Skåne till de traditionellt mattproducerande länderna samt med ändhållplatsen ända borta i Kina. God stämning och ett antal både snygga och intressanta textilier; m.a.o. en lyckad kväll.

Shia- och Sunnimuslimer; likheter, olikheter, stridigheter samt Utlottning av mattböcker den 16 november

Inför 70 medlemmar och några medbjudna gäster, nytt närvarorekord en vardagskväll, talade docent Christer Hedin mycket pedagogiskt, medryckande och tydligt uppskattat om en urgammal, såväl som ytterst aktuell strid. Att problematiken är komplicerad framgick med all önskvärd tydlighet. Vad vi helt säkert kunde konstatera var att trosriktningar, dogmer och seder har sådan mångfald och så djupa rötter inom islam att intern fredlig samexistens framstår som osannolik, särskilt som världslig makt finns med i spelet. Efter sedvanlig paus fortsatte Christer att tala och avslutade med att besvara frågor. Kvällen rundades av med att resterande böcker, ett 40-tal, från familjen Wennergrens från början omfattande donation utlottades till de medlemmar som hade turen på sin sida.

Visning av Stockholms auktionsverks Klassiska auktion den 29 november

Tisdagen den 29 november var det dags för Pazyryk att besöka Stockholms Auktionsverk och Klassiska visningen. Efter en trevlig introduktion om auktionens innehåll vad gäller konst och antikviteter fick vi så ta del av avdelningen mattor under kunnig ledning av Ralf Hansen. Bland de antika mattor Pazyryks medlemmar diskuterade märktes en Qashqai med bothemönster, en Bidjar och en Tabriz.

Visning av Bukowskis decemberauktion samt Asiatiska den 7 december

Visningen av Bukowskis decemberauktion, som blandade antika föremål med moderna, besöktes av drygt 20 medlemmar. De guidades i det nyrenoverade auktionshuset av kunniga Anette Granlund. De flesta mattorna var signerade Märta Måås-Fjetterström eller Barbro Nilsson (AB Märta Måås-Fjetterström) och utförda i flossa eller röllakan. Ytterligare en i röllakan var signerad Sigvard Bernadotte. I övrigt uppmärksammades bl. a. en

vävd tapet signerad Bryssel-Brabant, Flandern, en skånsk broderad ”agedyna” från tidigt 1800-tal i flera tekniker och några semiantika orientaliska mattor.

Julfest den 14 december

Som vanligt blev uppslutningen god när Pazyryk kallade till sin traditionella julfest hos Galleri Frenberg, som medlemmarna Lena och Amir generöst ställde till förfogande. Efter inledande glöggmingel berättade kvällens gäst Christina Mattsson, Nordiska muséets tidigare styresman, historien om det s.k. Kyrkåstäcket - den berömda vävnaden från tidig medeltid - om förvecklingarna efter fyndet på 1860-talet och om initiativet att som styresman återbörda vävnaden från Nordiska muséet till länsmuséet Jamtli, dvs. till sin troliga hemtrakt. Christina avslutade sin fängslade berättelse med en överraskning; hon var i fem rakt uppstigande led släkt med en av nyckelpersonerna i anslutning till fyndet. Välsmakande julbuffé från Garant Catering följde. Kvällen avslutades med dragning av fem lotterivinster bestående av fyra knutna textilier och en både vacker och omfattande bok om textila ornament och symboler, den sista kvarvarande boken från den wennergrenska donationen. Kvällen avslutades med tack och tillönskan om en God Jul och ett Gott Nytt Textilår av Pazyryks ordförande Claes-Göran Swahn

Övriga uppgifter om Pazyryks verksamhet:

Antalet medlemmar

2016-12-31 var antalet medlemmar 283, en minskning med 35 jämfört med 2015 års antal.

Hedersmedlemmar

Av årsmöten utsedda hedersmedlemmar:

Ingemar Albertsson, Anette Granlund, Ralf Hansen, Peter Willborg.

Styrelsens sammansättning och fördelning av arbetsuppgifter

Claes-Göran Swahn, ordförande, sammankallande, övergripande ansvarig för styrelsens arbete och ansvarig för medlemmarnas anmälningar till aktiviteter.

Ulla-Karin Warberg, vice ordförande, planeringsansvarig.

Susanne Burholm, planeringsansvarig och ansvarig för hemsidan.

Thomas Fürth, planeringsansvarig och ansvarig för sammanträdesprotokoll.

Inga Lundberg, planeringsansvarig.

Susanne Tupy, planeringsansvarig och ansvarig för programskrivande och -utskick.

Annelie Ulfhielm, planeringsansvarig och ansvarig för ekonomi och medlemsregister.

Revisorer

Ingrid Killander (sammankallande) och Sören Akselson har varit ordinarie revisorer. Helena Ahlström har varit revisorssuppleant.

Valberedning

Eva Ölwing (sammankallande) och Rigmor Bohman har utgjort valberedning.

Av styrelsen genomförda sammanträden

Styrelsen har haft fem protokollförda sammanträden; den 18 januari, 23 mars, 8 juni, 12 oktober och 24 november. Många underhandskontakter mellan styrelsemedlemmarna har tagits genom e-post och telefon. Styrelsen är inte arvoderad men intar en gemensam måltid på föreningens bekostnad i anslutning till sitt januarisammanträde.

Under året gjorda inventarieinköp

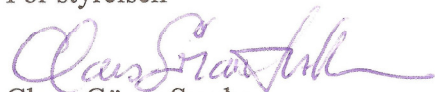
Styrelsen har endast köpt in förbrukningsmaterial till de olika programpunkterna.

Marknadsföring

Den tidigare reviderade upplagan av reklamfoldern har under senhösten -16 distribuerats till lämpliga ställen i Stockholm och Uppsala. Styrelsen har under året regelbundet daterat upp hemsidan text- och bildmässigt med de genomförda programpunkterna och har informerat om några andra researrangemang av intresse för medlemmarna. Styrelsen har överenskommit med HV (Handarbetets Vänner) om att informera om deras utställningar. Till lämpliga programpunkter under senare delen av året har medlemmarna kunnat inbjuda vänner att delta. Hemsidan besöktes under året 2893 gånger av 1456 användare varav 47,2% inte hade besökt hemsidan under tidigare år. 86% var inhemska användare. Antalet användare i USA utgjorde 4,63%, i England 3,91% och i övriga länder 5,46%. I genomsnitt besöktes 5,77 sidor per gång.

Stockholm den 16 januari 2017

För styrelsen

Claes-Göran Swahn

Ordförande